

контролю в Україні може дати позитивний результат лише тоді, коли воно буде здійснюватися у послідовності, дотримання якої дозволить уникнути появи помилок, що можуть суттєво ускладнити процес його проведення. Тому, для досконалого впровадження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю необхідно починати заново з першого етапу, попередньо переглянувши всі його пункти та при необхідності внести зміни.

Літ ерат ура:

1. Казначейська система: Підручник / Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й. – Тернопіль, 2002.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2008 р №137 «Про внесення змін до Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю та затвердження плану заходів щодо її реалізації на період до 2015 року» // Офіційний вісник України. – 2008. – № 82. – С. 76.

Процко Т.І., Просянюк Н.О.

Одеський національний політехнічний університет

Особливості обліку розрахунків з покупцями

В процесі господарської діяльності у підприємства виникають зв'язки з контрагентами: постачальниками та покупцями. В результаті взаєморозрахунків з покупцями з продажу продукції, товарів та послуг у підприємства виникає дебіторська заборгованість. Виникнення дебіторської заборгованості постійно супроводжує господарську діяльність підприємства.

Основна мета управління дебіторською заборгованістю при розрахунках з покупцями полягає в мінімізації її обсягу та строків інкасації боргу.

Порядок бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності регулюються П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість".

Згідно П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів (юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів) на певну дату [1].

Дебіторами можуть бути як юридичні, так і фізичні особи, які заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи.

Дебіторська заборгованість розрахунків з покупцями у бухгалтерському обліку класифікується на поточну, довгострокову, сумнівну та безнадійну заборгованість.

Поточна дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості, яка виникає у ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу.

Довгострокова дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості, яка не виникає у ході нормального операційного циклу та буде погашена після 12 місяців з дати балансу.

Сумнівна дебіторська заборгованість – це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої є сумніви стосовно її повернення боржником (строк оплати сплив або є інші причини для сумнівів).

Безнадійна дебіторська заборгованість – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої є впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

Безнадійна дебіторська заборгованість в момент її визнання списується за рахунок резерву сумнівних боргів, який формується на дату балансу на підставі даних бухгалтерського обліку минулих звітних періодів.

Для бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості використовується рахунок 36 "Розрахунки з покупцями та замовниками" - це активний рахунок, який має два субрахунки:

- 361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями"
- 362 "Розрахунки з іноземними покупцями" [2].

По дебету рахунка 36 відображається вартість реалізованих продукції, товарів (виконаних робіт, наданих послуг), а по кредиту рахунка надходження платежів за продану продукцію, товари, надані послуги.

Під час розрахунків з покупцями, часто виникає ситуація, коли покупці не в змозі розрахуватися за поставлені товари. Якщо після зазначеного строку у договорі, оплата не була здійснена, то у підприємства-продавця може виникнути сумнів щодо оплати такої заборгованості. На суму такої заборгованості підприємство створює резерв сумнівних боргів.

Для обліку резерву сумнівних боргів планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено рахунок 38 "Резерв сумнівних боргів" – це пасивний рахунок. По дебету рахунка відображається використання резерву, а по кредиту створення резерву.

На дату балансу поточна дебіторська заборгованість розрахунків з покупцями має бути відображена за чистою реалізаційною, яка являє собою різницю між первісною вартістю поточної заборгованості і сумую резерву сумнівних боргів [3].

Важливу роль в управлінні дебіторською заборгованістю відіграють планування, організація та контроль роботи з дебіторами. Основною умовою ефективної реалізації політики управління дебіторами, тобто покупцями, виступає дотримання граничних обсягів дебіторської заборгованості та термінів її погашення.

Літ ерат ура:

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» від 8.10.99 р. N 237;
2. План рахунків бухгалтерського обліку від от 17.06.2004 N 28;
3. Електронний журнал: Дебет і Кредит. – Порядок обліку дебіторської заборгованості. – 2005. –№ 13. – Режим доступу: <http://debetkredit.com.ua/show/3bid0104.html> .